Inspectie van het Onderwijs
T.a.v. dhr. drs. R. Loep RA
Postbus 2730
3500 GS UTRECHT

uw kenmerk	ons kenmerk	datum	afdeling	telefoon
	R120709	09.07.2012	College van Bestuur	036-5495911

betreft

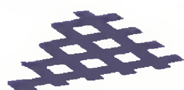
Reactie op conceptversie onderzoek Inspectie van het Onderwijs

Geachte heer Loep,

Wij hebben kennis genomen van de bij brief van 19 juni j.l. door de Inspectie van het Onderwijs aan ons toegezonden conceptversie van het onderzoek naar de samenwerking tussen ROC van Amsterdam (ROCvA) en ROC Flevoland (ROCF).

De afgelopen maanden heeft de Inspectie uitgebreid onderzoek gedaan naar de samenwerking tussen ROCvA en ROCF. De Inspectie heeft geconcludeerd dat de samenwerking tussen ROCvA en ROCF en de beloningen van de betreffende bestuurders rechtmatig zijn en dat wordt voldaan aan de verslaggevingseisen. ROCvA en ROCF voelen zich daarmee gesterkt in de eerdere keuze van beide organisaties om te investeren in zelfstandig functionerende en lokaal herkenbare MBO Colleges. Het onderling uitwisselen van *"best practices"* en het delen van kosten die noodzakelijk zijn voor de ondersteuning aan de MBO Colleges, maakt het mogelijk onderwijs op kleinere schaal voor studenten en onderwijsgevend personeel te organiseren.

Het onderzoek is nuttig geweest en bevat enkele waardevolle gezichtspunten die door de beide Colleges van Bestuur en de Raad van Toezicht zullen worden betrokken in de evaluatie van de samenwerking in het najaar van 2012. Het onderzoek ondersteunt de inzet en toewijding van alle betrokkenen om daar waar nuttig en mogelijk gezamenlijk (blijvend) te werken aan een transparante en professionele bestuurlijke inrichting en verslaglegging. Dat biedt ruimte om de kwaliteit van het onderwijs verder te verbeteren, terwijl tegelijkertijd kosten in de facilitaire sfeer kunnen worden beperkt en *"best practices"* gedeeld. Deze samenwerking heeft het inmiddels mogelijk gemaakt de totale bestuurskosten voor beide ROC's te beperken.

ROC | Flevoland

REGIONAAL OPLEIDINGEN CENTRUM FLEVOLAND
Bezoekadres: Straat van Florida 1, 1334 PA Almere-Buiten, Postadres: Postbus 30131, 1303 AC Almere,
Telefoon: 036 - 549 59 00, Telefax: 036 - 549 59 99, E-mail: info@rocflevoland.nl,
KvK Lelystad nr. S41246945, Bank: ABN Amro Almere nummer 41.71.20.990

De huidige wijze van samenwerking kan verder op grond van uw onderzoek worden aangescherpt, maar komt nu al aantoonbaar ten goede aan de kwaliteit van het onderwijs, de inzet van extra middelen voor het primaire proces en de macro-doelmatigheid van het onderwijsaanbod in de MBO Colleges. De door de minister van OCW en de wetgever in het algemeen onderschreven doelen worden met deze samenwerking concreet bereikt. De huidige samenwerking is doelmatig en sluit financiële risico's uit.

Het college van bestuur van ROCvA en het college van bestuur van ROCF zullen rekening houdend met de bevindingen van het onderzoek, zoveel mogelijk publieke middelen in blijven zetten ten behoeve van de diverse MBO Colleges en de in gang gezette ontwikkeling om onderwijs zoveel mogelijk op kleinere schaal aan te bieden blijven bevorderen. Dat alles zonder dat sprake is van onnodige financiële risico's. Ook voor wat betreft de bestuurdersbeloningen en totale bestuurskosten wordt een blijvende doelmatigheid beoogd.

De uitkomsten van het onderzoek zijn uiteraard besproken met de Raad van Toezicht. In het kader van de voorgenomen evaluatie eind 2012 zal met de Raad van Toezicht verder worden nagegaan op welke punten de huidige samenwerking mogelijk aanscherping behoeft. Over (de uitkomsten van) deze evaluatie zal in de komende periode het overleg worden gezocht met de beide ondernemings- en studentenraden, de Inspectie en het Ministerie van OCW.

Voor een inhoudelijke reactie op het conceptrapport verwijzen wij kortheidshalve naar de bijlage bij deze brief, die daarvan onderdeel uitmaakt.

Hoogachtend,

R.C.A. Wilcke
voorzitter College van Bestuur

REGIONAAL OPLEIDINGEN CENTRUM FLEVOLAND
Bezoekadres: Straat van Florida 1, 1334 PA Almere-Buiten, Postadres: Postbus 30131, 1303 AC Almere,
Telefoon: 036 - 549 59 00, Telefax: 036 - 549 59 99, E-mail: info@rocflevoland.nl,
KvK Lelystad nr. S41246945, Bank: ABN Amro Almere nummer 41.71.20.990

BIJLAGE 1

Algemeen

Het onderzoek van de Inspectie van het Onderwijs ("**Inspectie**") was gericht op:

1. de rechtmatigheid van de samenwerking tussen het door Stichting regionaal opleidingencentrum van Amsterdam ("**Stichting ROCvA**") in stand gehouden regionaal opleidingencentrum ROCVA en het door Stichting regionaal opleidingen centrum Flevoland ("**Stichting ROC Flevoland**") in stand gehouden regionaal opleidingencentrum ROCF;
2. de rechtmatigheid en doelmatigheid van de bestuurdersbeloningen van beide regionale opleidingencentra; en,
3. het voldoen aan de verslaggevingseisen (verantwoordingseisen) ten aanzien van beide onderwerpen.

Wij hebben met instemming vastgesteld dat in de toegezonden conceptversie van het rapport van het onderzoek naar de samenwerking tussen ROC van Amsterdam en ROC Flevoland ("**Conceptrapport**") wordt geconcludeerd dat:

a. de juridische vorm van de samenwerking rechtmatig is;
b. de bestuurdersbeloningen rechtmatig zijn; en,
c. aan de betreffende verslaggevingseisen is voldaan.

Dit stemt overeen met de eerdere bevindingen van de staatssecretaris en thans minister van OCW in 2008 en 2009 en het eigen onderzoek van de Inspectie in 2010[1].

In het onderzoek is ook gekeken naar 'de vorm van de samenwerking in de praktijk'. Daarbij is door de Inspectie uit de memorie van toelichting bij de Wet fusietoets onderwijs ("**Wet Fusietoets**") een kader afgeleid dat zou aangeven wanneer in de praktijk sprake is van een bestuurlijke fusie. Wij stellen vast dat in het Conceptrapport wordt geconcludeerd: *"juridisch is de samenwerking niet aan te duiden als een bestuurlijke fusie of een instellingenfusie"* (Conceptrapport, p. 13). Die conclusie betreft (uiteraard) niet alleen de vorm maar ook de praktische invulling van de samenwerking.

De in het Conceptrapport (p. 16-17) opgenomen bevindingen:

- dat sprake zou zijn van een *"volledige bestuurlijke samensmelting"*;
- dat *"de kern van de instellingsbestuurlijke taken niet meer volledig bij de individuele besturen"* zou liggen; en
- *dat* op het niveau van bestuur en management sprake zou zijn van een *"organisatorische vervlechting"* die niet meer eenvoudig ontvlechtbaar is,

zijn - daargelaten de juridische duiding daarvan - onjuist. Wel leveren de bevindingen gezichtspunten op die waardevol zijn in het kader van de voorgenomen evaluatie van de samenwerking.

In het Conceptrapport wordt geen uitspraak gedaan over de doelmatigheid van de bestuurdersbeloningen *"omdat dit afhangt van het feit (bedoeld zal zijn: de vraag) of er sprake is van een fusie"* (Conceptrapport, p. 18). Deze vraag wordt in het Conceptrapport evenwel ontkennend beantwoord. De doelmatigheidsvraag zou daarmee moeten kunnen worden beantwoord. Dat de samenwerking in de praktijk mogelijk wel *"een aantal eigenschappen van een bestuurlijke fusie vertoont"* doet daaraan niet af.

[1] Brief Minister van OCW aan ROC van Amsterdam en ROC Flevoland de dato 8 juli 2008 en TK 2011-2012, nr. 1287.

Samenwerking rechtmatig
In het Conceptrapport wordt geconcludeerd dat de juridische vorm van de samenwerking rechtmatig is en de samenwerking juridisch ook niet is te duiden als een bestuurlijke fusie of een instellingenfusie als bedoeld in de Wet Fusietoets. Dit betekent ons inziens dat het antwoord op uw onderzoeksvraag of de samenwerking tussen beide ROC's rechtmatig is, niet anders dan ondubbelzinnig bevestigend kan worden beantwoord.

De Wet Fusietoets is op 1 oktober 2011 (ruim 2,5 jaar na aanvang van de onderhavige samenwerking) in werking getreden en is uitdrukkelijk niet van toepassing op samenwerkingen die voordien zijn aangegaan, of uiteenlopende samenwerkingsvormen die de trekken van een fusie kunnen aannemen en voorts geen middel om mogelijk ongewenste bestuurlijke concentraties uit het verleden te corrigeren. De Wet Fusietoets kent daarenboven een duidelijk toetsingskader, te weten het wettelijk gedefinieerde begrip bestuurlijke fusie, waarvan - zoals in het Conceptrapport met recht wordt geconcludeerd - in casu geen sprake is.

Op basis van de Comptabiliteitswet 2001, de WEB en de Wet op het Onderwijstoezicht kan alleen worden getoetst: (i) of de totstandbrenging van een *nieuwe* samenwerking kwalificeert als een institutionele of een bestuurlijke fusie als bedoeld in artikel 2.1.8 WEB, (ii) wat het effect is van een samenwerking op de *kwaliteit* van het onderwijs (Wet op het onderwijstoezicht) en (iii) of als gevolg van een samenwerking de Rijksbijdrage al dan niet rechtmatig en doelmatig wordt besteed (artikel 2.5.6 WEB en Comptabiliteitswet 2001).

Wij kunnen dan ook noch de toetsing van de onderhavige samenwerking aan de Wet Fusietoets, noch het daartoe door de Inspectie gehanteerde toetsingskader plaatsen. Het ontwikkelen van een eigen - van de overigens niet toepasselijke Wet Fusietoets afwijkend - toetsingskader tijdens het onderzoek, leidt tot een ernstige mate van rechtsonzekerheid. De onderzoeksbevoegdheid van de Inspectie is op dit punt ook niet benoemd. Wij hechten er aan dat in het Conceptrapport meer concreet wordt geduid wat de juridische basis is voor de toetsing van de samenwerking aan de Wet Fusietoets als zodanig en de betreffende onderzoeksbevoegdheid van de Inspectie.

Als toetsingskader voor de vraag wanneer in de praktijk sprake zou zijn van een bestuurlijke fusie worden in het Conceptrapport een viertal kenmerken genoemd.

Kenmerk 1 - Volledige bestuurlijke samensmelting

De term 'volledige bestuurlijke samensmelting' is niet een relevant en autonoom, van het wettelijk begrip bestuurlijke fusie afwijkend, juridisch begrip. Van een samensmelting van besturen ofwel bestuurlijke fusie is geen sprake. Volgens de Inspectie zou sprake zijn van een 'volledige bestuurlijke samensmelting' omdat *'beide ROC's worden aangestuurd vanuit één RvB en er wordt toezicht gehouden door één RvT'.*

Het bestuur van beide onderwijsstichtingen wordt gevormd door de Koepelstichting, vertegenwoordigd door de Raad van Bestuur van de Koepelstichting. In zoverre is sprake van een (indirecte) personele unie, hetgeen uitdrukkelijk is toegestaan.

Op instellingsniveau is sprake van duidelijk gescheiden CvB's, ieder met eigen taken en verantwoordelijkheden. Die publiekrechtelijke taken en bevoegdheden worden steeds onder verantwoordelijkheid van de afzonderlijke CvB's uitgeoefend.

- De directeuren van de drie MBO Colleges die een dienstverband hebben met Stichting ROC Flevoland, handelen steeds namens het bestuur van de Stichting ROC Flevoland en het college van bestuur van ROCF;
- De directeuren van de negen MBO Colleges die een dienstverband hebben met Stichting ROC van Amsterdam, handelen steeds namens het bestuur van de Stichting ROCvA en het college van bestuur van ROCvA.
- De directeuren van de drie MBO Colleges die een dienstverband hebben met Stichting ROC Flevoland leggen direct aan het CvB van ROC Flevoland verantwoording af;
- De directeuren van de negen MBO Colleges die een dienstverband hebben met Stichting ROCvA leggen direct aan het CvB van ROCvA verantwoording af;
- Elk CvB legt autonoom intern verantwoording af over het functioneren van de eigen onderwijsinstelling, de kwaliteit van het onderwijs en de rechtmatige en doelmatige besteding van de Rijksbijdrage aan de eigen studentenraad en de ondernemingsraad, aan de Raad van Toezicht van de eigen instelling en extern aan de Minister van OCW en de Inspectie.
- Elk CvB besluit autonoom voor de eigen onderwijsinstelling tot vaststelling van het eigen bestuursreglement, de interne klachtenregeling en de overige gedragsregelingen voor studenten en personeel.

Het verzoek is deze feitelijkheden mee te nemen in het eindrapport.

Dat om pragmatische redenen in elkaars aanwezigheid wordt vergaderd doet daar uiteraard niet aan af. Op die wijze kan voorafgaand aan elk afzonderlijk besluit van de beide CvB's:

- kennis worden gedeeld en uitgewisseld (kwaliteitsverbetering onderwijs en doelmatigheid; delen "best practices");
- de centrale diensten en de concerndiensten optimaal worden benut (doelmatigheid)[2];
- het onderwijsaanbod op elkaar worden afgestemd (menselijke maat onderwijs en macro doelmatigheid); en,
- de wensen van gemeenten, lokaal bedrijfsleven en aanpalend onderwijs worden gedeeld en betrokken.

De stelling dat toezicht wordt gehouden door één RvT is feitelijk onjuist. Ieder ROC kent een eigen RvT. Dat deze RvT dezelfde leden kent (en in zoverre sprake is van een personele unie) doet daaraan niet af.

Kenmerk 2 - Kern van de instelling bestuurlijke taken

Noch uit de WEB, noch uit de wetsgeschiedenis volgt dat het een wettelijke taak is van het college van bestuur om onderwijsbeleid te maken en hieraan uitvoering te geven. Het maken van onderwijsbeleid en het hieraan uitvoering geven wordt geacht te geschieden op het niveau van de beroepsopleidingen en tussen en door docenten zelf. Een bevoegd gezag behoort dat proces van onderwijsontwikkeling en onderwijs geven te ondersteunen en wordt geacht vooral te sturen op de bevordering van de kwaliteit, de borging van de kwaliteitszorg en de (macro-)doelmatigheid ervan.

[2] Een voorbeeld is het door gezamenlijk inzet op HRM-beleid in het schooljaar 2011-2012 gestarte intensief professionaliseringsprogramma van 2 jaar voor alle nieuwe LC-docenten van zowel ROCvA als ROCF (meer dan 200 fte. doet hieraan mee).

Het maken van onderwijsbeleid geschiedt na overleg en uitwisseling van “best practices”. Het uitvoering geven aan het onderwijsbeleid vindt strikt gescheiden plaats. De dagelijkse verantwoordelijkheid voor het maken en uitvoering geven aan het onderwijsbeleid berust bij de directeuren van de MBO Colleges en de docenten als autonome professionals.

In het Conceptrapport wordt gewezen op de rol van de onderwijsdomeinen. Voor zover sprake is van beroepsopleidingen die door zowel ROCvA als door ROCF worden verzorgd of sprake is van beroepsopleidingen die grote verwantschap vertonen, is sprake van overleg tussen de verantwoordelijken voor die beroepsopleidingen. In dit overleg wordt met het oog op de gewenste (en vereiste) macro-doelmatigheid en het stelsel van kwaliteitszorg, de algemene inrichting van het onderwijsprogramma met elkaar gedeeld en “best practices” uitgewisseld.

Het verzoek is in het Conceptrapport duidelijker te benadrukken dat de dagelijkse en praktische verantwoordelijkheid voor het maken en uitvoering geven aan het onderwijsbeleid berust bij de directeuren van de MBO Colleges en de docenten als autonome professionals.

Elk afzonderlijk CvB draagt en kan ook de eindverantwoordelijkheid dragen voor het functioneren van de eigen onderwijsinstelling. Daartoe maakt elk afzonderlijk CvB gebruik van de door de WEB geboden mogelijkheid om taken en bevoegdheden op- of over te dragen aan de directeuren van de MBO Colleges en ondersteunt elk CvB de professionele autonomie van het onderwijsgevend personeel. De directeuren van de MBO Colleges leggen over de uitoefening van die taken en bevoegdheden intern verantwoording af aan het eigen CvB. In die zin berust de formele eindverantwoordelijkheid voor het onderwijs bij elk CvB afzonderlijk. Er is dan ook sprake van twee CvB's die weliswaar intensief samenwerken, maar overigens individueel functioneren. Elk CvB legt daarover autonoom verantwoording af (intern en extern).

Dit blijkt ook genoegzaam uit het feit dat de onderwijsinspectie in de periode vanaf 2009 tientallen keren onderzoek heeft gedaan naar kwaliteit en uitvoering wetgeving. Tijdens deze onderzoeken heeft de onderwijsinspectie ook terecht beide ROC's als zelfstandige instellingen kunnen beoordelen en de beide CvB's ook volstrekt gescheiden aangesproken als bevoegd gezag. Omgekeerd hebben beide CvB's zich gescheiden verantwoord voor het ROC waarvoor zij verantwoordelijkheid dragen. Daarmee heeft de onderwijsinspectie ook zelf kunnen constateren dat de structuur de zelfstandige verantwoordelijkheid van het CvB niet heeft aangetast.

Kenmerk 3 - Organisatorische vervlechting van de instellingen

De Inspectie concludeert dat op het niveau van de centrale diensten wel eenvoudig te ontvlechten is, maar op het niveau van bestuur en management niet meer. Die conclusie is onjuist en behoeft dan ook aanpassing in het Conceptrapport.

- Op het niveau van de beide instellingen is geen sprake van bestuurlijke vervlechting en kent ieder ROC een eigen CvB, waarbij geen personele unie bestaat tussen de beide CvB's.
- Op het niveau van de rechtspersoon geldt dat iedere onderwijsstichting een eigen bestuur heeft, te weten de Koepelstichting vertegenwoordigd door de RvB van de Koepelstichting (en daarmee (indirect) wèl een personele unie). Dit is toegestaan en overigens zeer eenvoudig te ontvlechten, namelijk simpel door in het bestuur van de onderwijsstichtingen andere bestuurders te benoemen. Dit zal na de gerealiseerde significante en structurele daling van de

bestuurskosten evenwel weer leiden tot een significante en structurele stijging daarvan nu bestuurskosten niet langer gedeeld zouden kunnen worden. Dit zal derhalve ofwel moeten leiden tot een hogere bekostiging, ofwel ten laste komen van de onderwijsbestedingen.

- Op het niveau van de diverse MBO Colleges is sprake van negen MBO Colleges die deel uitmaken van ROCvA en drie MBO Colleges die deel uitmaken van ROCF. Elk MBO College heeft een eigen directeur.
- Het onderwijsgevend en direct onderwijsondersteunend personeel is benoemd bij de eigen instelling en ook de studenten zijn ingeschreven bij of ROCvA of ROCF (of zoals in de praktijk georganiseerd: bij het eigen MBO College dat of deel uitmaakt van ROCvA of van ROCF). Een student volgt steeds onderwijs bij de onderwijsinstelling waar de student is ingeschreven en waarmee de student de wettelijk verplichte onderwijsovereenkomst heeft afgesloten.
- ROCF en ROCvA hebben ieder een eigen communicatielijn met hun (toekomstig) studenten en personeel, waarvan onder meer de websites www.rocva.nl en www.rocflevoland.nl, de diverse informatiebrochures en de van elkaar afwijkende jaarkranten getuigen.

De conclusie van de Inspectie dat op het niveau van de centrale diensten eenvoudig te ontvlechten is, delen wij. Wij merken op dat een dergelijke ontvlechting wel tot gevolg heeft dat de bereikte kostenbesparingen geheel teniet worden gedaan. Die constatering ontbreekt in het Conceptrapport. Ontvlechting zal leiden tot een significante en structurele stijging van de kosten van het facilitair bedrijf, nu deze kosten niet langer gedeeld zouden kunnen worden. Dat zal ook nu ofwel moeten leiden tot een hogere bekostiging, ofwel ten laste komen van de onderwijsbestedingen.

Kenmerk 4 - Financiële vervlechting van de instellingen

De Inspectie concludeert terecht dat sprake is van een zeer geringe financiële vervlechting die overigens eenvoudig ontvlechtbaar is.

Wij menen overigens dat het gehanteerde toetsingskader niet aansluit bij de herhaaldelijke oproepen van de minister van OCW en de wetgever aan onderwijsinstellingen om meer en beter samen te werken teneinde de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren, kosten te besparen in de facilitaire sfeer en te komen tot een macro-doelmatig onderwijsaanbod.

Door de keuze van ROCvA en ROCF om te investeren in hun negen respectievelijk drie MBO Colleges en het tegelijkertijd met elkaar uitwisselen van *"best practices"* en delen van kosten noodzakelijk voor de ondersteuning aan die MBO Colleges, kan het onderwijs op steeds kleinere schaal voor deelnemers en onderwijsgevend personeel worden georganiseerd («het gekend en gehoord worden»). Het belang van de keuze voor de menselijke maat vergt een proces waarvan de Minister van OCW in 2010 overigens uitdrukkelijk heeft aangegeven dat die *"zich niet goed laat afdwingen door wetgeving en dat als de wetgever dat wel zou doen, de wetgever zich daarmee te sterk in het «hoe» zou begeven"*.[3] In het direct verlengde hiervan merkt de Minister van OCW op dat *"besturen de ruimte (hebben) om zelf de inhoudelijke afweging te maken wat in hun geval de meest wenselijke schaal is"*.[4]

Van de expliciet door de Minister van OCW (en de Onderwijsraad) benoemde ruimte om ten behoeve van die menselijke maat samen te werken op het terrein van de beheerstaken, maken ROCvA en ROCF

3 EK 2009-2010, 32040, nr. C, p. 6.

4 Idem, p. 6.

aantoonbaar en succesvol gebruik. In het kader van haar onderzoek heeft de Inspectie kunnen constateren, dat de samenwerking ook ten goede komt aan:

- de kwaliteit van het onderwijs
  NB. ROCF kende in 2008 twee zeer zwakke opleidingen en in 2012 nul zeer zwakke opleidingen. ROCvA kende in 2008 zeven zeer zwakke opleidingen en in 2012 nul zeer zwakke opleidingen. De kwaliteit van het onderwijs is onder meer bevorderd door op elk onderwijsdomein examenprocessen te uniformeren, examenproducten gezamenlijk te laten valideren, prestatie- en risicoanalyses uit te wisselen, onderlinge audits uit te voeren en kennis omtrent het extern beoordelingskader te delen.
- de inzet van middelen voor het primaire proces
  NB. Uit de formatieopbouw van ROCvA en ROCF blijkt dat bij beide rechtspersonen sprake is van een daling van de formatie indirect onderwijsondersteunend personeel, directie en management. ROCF kent een daling van 19,9% in 2008 naar 16,4% in 2010 en ROCvA kent een daling van 20,6% in 2008 naar 18,7% in 2010. Het aandeel onderwijzend en direct onderwijsondersteunend personeel stijgt bij zowel ROCvA als bij ROCF.
- de macro-doelmatigheid van het onderwijsaanbod
- *NB. In het kader van de samenwerking is onder meer het opleidingsaanbod in Hilversum en Almere beter op elkaar afgestemd. Voorts zijn bijvoorbeeld voor de domeinen horeca, logistiek en sport afspraken gemaakt over hoe de beroepsopleidingen zich ten opzichte van elkaar beter kunnen profileren en specialiseren. Daartoe is gebruik gemaakt van gezamenlijke opgestelde arbeidsmarktanalyses, is de relevantie van beroepsopleidingen per domein onderzocht en is bekeken welke opleidingen en opleidingskenmerken complementair en/of specifiek zijn. Het overleg hierover vindt plaats tussen de MBO Colleges en per domein.*

Het verzoek is in het Conceptrapport op te nemen dat samenwerking in het belang is van de kwaliteit van het onderwijs en dat zo kosten kunnen worden en ook daadwerkelijk worden bespaard; en dat de wetgever die ruimte ook expliciet biedt.

Bestuurdersbeloningen rechtmatig en doelmatig

In het Conceptrapport wordt geconcludeerd dat de bestuurdersbeloningen rechtmatig zijn, maar geen oordeel uitgesproken over de doelmatigheid.

De ontwikkeling van de totale bestuurskosten kent sinds de samenwerking een significant dalende trend. Gedurende het onderzoek heeft de Inspectie kunnen constateren dat als direct gevolg van de samenwerking sinds 2009 sprake is van een significante en structurele daling van de bestuurskosten. Wij zouden het juister vinden als in het eindrapport wordt opgemerkt dat als gevolg van de samenwerking sprake is van minder bestuurders (van 5 fte in 2009 naar 3,3 fte in 2012) en significant lagere bestuurskosten. Zoals wij steeds hebben aangegeven, is juist door samen te werken ten gunste van het primaire proces sinds 2009 sterk bezuinigd op de kosten van bestuur en directie.

Significant dalende trend absolute bestuurskosten	2009	2010	2011
	5 fte	4 fte	3,6 fte
Totale bestuurskosten *(excl. vervoersregeling en afvloeiingsregeling; zie jaarrekeningen 2009-2011)*	€ 940.092	€ 779.954	€ 732.426

Het Conceptrapport bevat over periode 2008 en 2009 een feitelijke onjuistheid omdat het vijfde lid van de RvB niet is meegenomen. De ontwikkeling van de formatie van de RvB en bestuurskosten over de periode vanaf 2009 zien in wij graag opgenomen in definitieve versie.

In het door de Inspectie opgestelde gespreksverslag van het interview van 31 mei 2012, geeft de Inspectie aan dat zij bij verrekeningen over en weer voornemens is *"het beloningsbeleid niet als ondoelmatig aan te merken"* (Definitief gespreksverslag, 15 juni 2012, p. 2). De onderlinge verhouding tussen de bestuurskosten van ROCF en ROCvA stemt met ingang van 1 januari 2011 verder overeen met de omvang van de beide afzonderlijke ROC's. Dat feit zou in het Conceptrapport opgenomen kunnen worden. Ook bij andere samenwerkende onderwijsinstellingen is door de overheid opgemerkt dat een dergelijke inrichting van het beloningsbeleid getuigt van *"bestuurlijke efficiency"*.[5]

Zoals bekend is het bezoldigingsbeleid vastgesteld door de Raad van Toezicht als intern toezichthouder op basis van onafhankelijk extern advies in 2009. In het kader van het onderzoek is tevens inzicht gegeven in de onkostendeclaraties en overige kostenvergoedingen. Ook op dat terrein is sprake van prudentie en een rechtmatige en doelmatige besteding van publieke middelen. Een opmerking in die richting ontbreekt in het Conceptrapport.

Wij kunnen dan ook niet anders dan concluderen dat het beloningsbeleid niet alleen rechtmatig maar gelet op de samenwerking ook doelmatig is en dat steeds aan alle relevante eisen is voldaan.

De bevinding van de Inspectie dat volledig wordt gehandeld conform de uitgangspunten voor het beloningsbeleid zoals de Minister van OCW die schriftelijk heeft bericht aan de (intern toezichthouders van de) onderwijsinstellingen in de brieven van onder meer 25 januari 2011 (en meest recentelijk 9 februari 2012) is in overeenstemming met het oordeel van onze accountant. De vragen van leden van de Tweede Kamer omtrent het beloningsbeleid, die kennelijk (mede) aanleiding zijn geweest voor het starten van onderhavig onderzoek, zijn ons ins ziens daarmee ondubbelzinnig beantwoord.

Verslaggevingseisen

Wij constateren met u (en de accountant) dat aan de verslaggevingseisen is voldaan. Dit onderdeel geeft dan ook geen aanleiding tot een reactie.

***

5 TK 2011-2012, nr. 2608.